

dr Sylwia Wielichowska

AKTUALIZACJA

PROGRAMU DZIAŁANIA

MUZEUM DZIECI POLSKICH - OFIAR TOTALITARYZMU. NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBÓZ DLA
POLSKICH DZIECI W ŁODZI (1942-1945) (W ORGANIZACJI)

NA LATA: 2025-2030

Akceptacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego*

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Maria Cienkowska
.....
Maria Cienkowska

Korsowo, 12.11.2025r.
.....

(data i miejsce)

*/ ewentualne dodatkowe pola do akceptacji przez pozostałych założycieli i/lub organizatorów w przypadku instytucji współprowadzonych, jeśli akceptacji wymaga umowa.

CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Tytuł

Muzeum Dzieci Polskich – Ofiar Totalitaryzmu. Niemiecki nazistowski obóz dla polskich dzieci w Łodzi (1942–1945) (w organizacji) – instytucją dostępną i miejscem dialogu

2. Wizja

Muzeum przeze mnie kierowane pragnę widzieć jako instytucję umiejętnie korzystającą ze swoich atutów, która z zachowaniem odpowiedniego szacunku, niemającego nic wspólnego z instrumentalnym wykorzystaniem, zadba o utrzymywanie i konsolidowanie środowiska Ocalałych i ich Rodzin. Jako instytucję, która nie bazuje w swoich działaniach na trendach nacjonalistycznych i emocjonalnym, przesadnym epatowaniu publiczności muzealnej, ale stanowi miejsce rzetelnych badań, w których historia obozu na Przemysłowej i losy wszystkich łódzkich dzieci doby II wojny światowej nie będą instrumentalnie wykorzystywane w wąsko, antagonistycznie rozumianej polityce historycznej.

Zależy mi bardzo na poprawie atmosfery panującej w placówce i przekonaniu pracowników do działania i wspólnej realizacji haseł mojego programu. Po czterech latach od formalnego utworzenia Muzeum pozostaje wciąż jeszcze na początku drogi. Wierzę, że podejście oparte na szacunku, przestrzeganiu przez osoby zarządzające i pracowników wartości etycznych, jasne określenie praw i obowiązków pracowników powinno pomóc sprzyjać tej zmianie. O ile dotychczas nie funkcjonuje, zamierzam wprowadzić w placówce Kodeks Etyki ICOM dla Muzeów.

Doceniając znaczenie i wartość każdego aspektu muzealnego działania, jako potencjalna dyrektorka uważam, że moim głównym zadaniem – obok odejścia od narracji wykluczającej i wartościującej – będzie rozpoczęcie inwestycji, które pozwolą Muzeum zaistnieć na stałe w przestrzeni dlań predestynowanej i rozpocząć proces budowania zarówno relacji z lokalną społecznością, jak i właściwą już, coraz większą i liczniejszą publicznością placówki.

Muzeum, które chcę tworzyć, ma mieć charakter inkluzywny, a nie ekskluzywny, ma łączyć a nie dzielić. Ma być to miejsce dostępne i przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami, ze specjalnymi potrzebami, dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dla tych, którym ze względów ekonomicznych grozi niemożność partycypowania w kulturze.

Chciałabym, aby jak najszybciej powstała wystawa stała, która będzie opowiadała historię dzieci polskich więzionych w obozie przy ul. Przemysłowej i która ukaże też szersze doświadczenie małoletnich w okresie II wojny światowej, w tym zwłaszcza w Łodzi. Niechaj złożą się na nią także opór, przetrwanie i przedstawione w każdym możliwym ujęciu losy dzieci osadzonych w getcie łódzkim i poza nim. Niech wybrzmi w każdym odcieniu niszczone przez wojnę i okupantów łódzkie dzieciństwo.

Muzeum postrzegam jako instytucję, dla której bardzo ważna jest edukacja – tak historyczna, jak i społeczna. Ma ona, i to nie tylko wśród najmłodszych, kształtować świadomość praw człowieka, praw dziecka, a także tolerancję i otwartość na drugą osobę ludzką, niezależnie od jej pochodzenia, religii, koloru skóry czy innych cech osobniczych. Ma to być edukacja oparta na faktach, w poszanowaniu dziecięcych doświadczeń z przeszłości, niestosująca ekstrapolacji i projekcji właściwych dla współczesności, bez posługiwania się emocjonalną manipulacją. Realizacja odpowiedniej oferty będzie sprzyjać wzrostowi zainteresowania historią i edukacją patriotyczną.

Życzyłabym sobie także, żeby instytucja przeze mnie kierowana była miejscem wspierającym lokalną tożsamość – by działania podejmowane w jej ramach stanowiły ważny i wartościowy impuls do wzmacniania i budowania lokalnej tożsamości oraz, w szerszej perspektywie, społeczeństwa obywatelskiego. Ważne jest dla mnie, by Muzeum było częścią miasta, w którym funkcjonuje i aby na stałe wpisało się w jego historyczną mapę pamięci. Zadbam o dobre stosunki i współpracę z władzami miasta, województwa i instytucjami kultury i nauki. Uważam, że instytucja, ze względu na martyrologiczną tematykę, powinna szczególnie współpracować z Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana oraz Instytutem Pamięci Narodowej (Oddziałem w Łodzi). Odpowiednie, wyjątkowe miejsce powinna także zajmować współpraca ze Szkołą Podstawową nr 81 im. Bohaterskich Dzieci w Łodzi, która od dawna kultywuje pamięć o obozie na ul. Przemysłowej, i która znajduje się tuż obok docelowej siedziby Muzeum.

Pragnę także, aby Muzeum zajmowało równorzędną pozycję wśród innych instytucji martyrologicznych i muzealnych w naszym mieście, wskazując na wagę tematu, jaką jest wojenne doświadczenie dzieci. Wziąwszy pod uwagę fakt, że żadna instytucja tak kompleksowo nie zajmuje się tym zagadnieniem, wierzę, że Muzeum może stać się wiodącym w Polsce ośrodkiem w zakresie tej tematyki.

Jest wreszcie moim najszczerzym życzeniem – któremu jak najprężniej podporządkuję całą swoją działalność – by Muzeum zostało otwarte także w znaczeniu jak najbardziej dosłownym: by nie było już placówką w *organizacji*, ale rozpoczęło faktyczne, pełne i wieloaspektowe działanie jako żywa instytucja muzealna.

3. Cele ogólne

Cel ogólny 1: Inwestycje

W Programie złożonym w ramach Konkursu założyłam, że pierwsze działania inwestycyjne będą dotyczyły budynku przy ul. Przemysłowej 29. Jednak przed objęciem przeze mnie funkcji, pozyskane zostały z Ministerstwa pieniądze na przystosowanie do celów wystawienniczych i przygotowanie ekspozycji stałej w siedzibie dawnej Komendantury obozu, t. j. przy ul. Przemysłowej 34. Zważając na fakt, że została już podpisana umowa inwestycyjna Ministerstwa z Muzeum oraz na historyczne znaczenie tego budynku, postanowiłam kontynuować ten kierunek działań. Zmianie uległa jednak koncepcja wystawy stałej, co związane jest zarówno z przeznaczeniem części przestrzeni do celów edukacyjnych (pierwotny projekt takiej przestrzeni nie zakładał), jak i z artefaktami wydobytymi w trakcie prac archeologicznych prowadzonymi od lipca przy Komendanturze. One i historia budynku staną się kluczowe w narracji ekspozycji, która ma powstać w tym miejscu.

Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że po zapoznaniu się z przestrzenią, jaką dysponuje budynek przy ul. Przemysłowej 29, muszę przyznać, że nie będzie on w stanie pomieścić zatrudnionych pracowników Muzeum. Nadal rozważam przystosowanie tego budynku do celów biurowych, ale z pełną świadomością, że nie rozwiąże on problemów lokalowych instytucji, nie ma bowiem możliwości, zakładając dalszy rozwój placówki, żeby umieścić w nim wszystkich pracowników.

Cel ogólny 2: Zmiana dotychczas prowadzonej narracji

Ważnym elementem mojego Programu była propozycja zmiany nazwy Muzeum i porzucenie prowadzonej wcześniej narracji, preferującej jedną narodowość ofiar względem pozostałych. Tak jak od pierwszych dni po objęciu funkcji podejmuję różne kroki, które zmierzają do otwarcia placówki na różne zagadnienia i szerokie współpracy, tak póki co, postanowiłam pozostać przy obecnej nazwie Muzeum. Na moją decyzję w głównej mierze wpływa fakt, nazbyt emocjonalnego podejścia do nazwy placówki niektórych środowisk. Zmieniając w tej chwili tę nazwę, wokół Muzeum może rozpętać się niepotrzebna „burza” oraz negatywne komentarze w mediach, których, żadna, nawet najlepiej funkcjonująca instytucja, nie potrzebuje. Nie wykluczam, że przy otwarciu pierwszej wystawy stałej Muzeum, czyli z końcem 2027 r., wrócę jeszcze do kwestii zmiany nazewnictwa.

Cel ogólny 3: Budowanie publiczności oraz sieci instytucji współpracujących z Muzeum

Rzeczywiste umiejscowienie Muzeum w jego docelowej lokalizacji umożliwi budowanie w szerszym zakresie stałej i incydentalnej publiczności muzealnej, rosnącej wraz z zakorzenieniem się placówki w kulturowym krajobrazie miasta. Kontakty z innymi instytucjami badawczymi, muzealnymi, kulturalno-społecznymi i NGO pozwolą zbudować stałą sieć powiązań, działających dla dobra Muzeum.

4. Obszary wyzwań

Społeczeństwo – *program angażowania i relacji ze społecznością lokalną, w której działa instytucja; współpraca z organizacjami pozarządowymi; projekty dla konkretnych grup, w tym grup defaworyzowanych.*

Społeczność lokalna, zwłaszcza na osiedlach silnie zintegrowanych i aktywnych, jest ważnym i naturalnym partnerem dla instytucji kultury. To w porozumieniu z nią powinna działać, w odpowiedzi na jej postulaty organizować niektóre aktywności.

Muzeum Dzieci Polskich – ofiar totalitaryzmu nie rozpoczęło we właściwy sposób współpracy ze społecznością zamieszkującą osiedle, na którym ma być umiejscowiona docelowa siedziba placówki. A jednocześnie przy okazji protestów i prezentacji własnego stanowiska, społeczność ta dała się poznać jako dobrze zorganizowana i wrażliwa na kwestie historyczne. W różnych wypowiedziach jej przedstawiciele podkreślano bowiem, że nie budzi sprzeciwu idea Muzeum jako takiego, ale jego usytuowanie. Dzisiaj kwestie lokalizacji zostały już zamknięte, ale pozostaje zagadnienie nawiązania dobrych kontaktów z trwającą na miejscu społecznością i wykorzystania jej potencjału, co trudno jest osiągnąć z perspektywy ul. Piotrkowskiej. Dlatego tak istotnym dla mnie elementem będzie przystosowanie budynku przy ul. Przemysłowej 29 do celów pomieszczeń biurowych oraz wejście w bliższą współpracę z sąsiadującymi instytucjami, aby pozyskać w ten sposób przestrzeń do działań edukacyjnych.

Wśród lokalnych instytucji, z którymi chciałabym nawiązać bliższą współpracę, należy m.in. wymienić: Szkołę Podstawową nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Oddział Stacja Radegast Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Bibliotekę Miejską w Łodzi, Wydział Filozoficzno-Historyczny Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Jest to istotne tym bardziej, że w dalszej perspektywie, gdy powstanie już budynek Muzeum na działce przy ul. Przemysłowej 27, odpowiednio dobre kontakty z CD i MTN pomogą w praktycznej i wieloaspektowej obsłudze działalności Muzeum. Gwoli przykładu, konieczne wydaje się, by z parkingów ww. instytucji mogły korzystać autokary przywożące do Muzeum grupy odwiedzających. Rozwiązałoby to problem wydzielania specjalnych miejsc parkingowych w okolicy ul. Przemysłowej, gdzie i tak ich liczba jest już obecnie niewystarczająca.

Oczywiście współpraca nie może ograniczać się tylko do sąsiadujących instytucji, ale powinna być rozwinięta na skalę miejską, poczynwszy od współpracy z władzami Miasta Łodzi i angażowanie się placówki, w miarę możliwości, w różne imprezy miejskie. Muzeum powinno też wejść w stałe relacje z innymi placówkami o charakterze naukowym i martyrologicznym, tak w Polsce (m.in. Muzeum Auschwitz-Birkenau, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Instytut Pamięci Narodowej), jak i za granicą. Zależy mi na współpracy z instytucjami o podobnym profilu tematycznym, jak Anne Frank House, Muzej Ratnog Djetinjstva (Muzeum Wojennego Dzieciństwa w Sarajewie), ale także podejmującymi temat II wojny światowej, w tym niekoniecznie z perspektywy dziecka, jak Topographie des Terrors (w Berlinie), Memorial de la Shoah (w Paryżu),

Mémorial de Caen (w Normandii), Imperial War Museum (w Londynie) czy European Holocaust Research Infrastructure oraz Instytut Yad Vashem.

Abstrahując od planów szerokiej współpracy ogólnopolskiej czy międzynarodowej, Muzeum nie może zapominać o miejscach, z którymi kontakt, chociaż może wydawać się mniej spektakularny, również wart jest podkreślenia: mam tu na myśli Domy Pomocy Społecznej, Domy Dziecka, Świetlice Środowiskowe czy Areszt Śledczy w Łodzi. Sądzę, że warto włączyć do wspólnego działania także względnie obficie działające w Łodzi i województwie uniwersytety trzeciego wieku. Z osobna wspólne projekty, a co najmniej regularna wymiana doświadczeń powinny łączyć muzeum ze stowarzyszeniami podejmującymi różnorodną działalność społeczną, popularyzatorską i upamiętniającą (np. Stowarzyszenie Dzieci Wojny), a także z przewodnikami miejskimi i wojewódzkimi.

Edukacja – *projekty i programy edukacyjne; planowana współpraca z innymi podmiotami; programy dla poszczególnych wydarzeń w instytucji.*

Działalność edukacyjna jest jednym z pól aktywności podejmowanych przez muzea, której wagi dzisiaj nikt nie może zakwestionować. Edukacja o losach dzieci w czasie II wojny światowej, o historii obozu przy ul. Przemysłowej jest jednym ze statutowych celów Muzeum i powinien on być realizowany dalej, w jak najszerszym zakresie. Z racji trudnych treści historycznych tego rodzaju program edukacyjny, poświęcony tak dojmującym zagadnieniom, winien być przeznaczony dla odbiorcy powyżej 12 roku życia. Nie przekonuje mnie jednak idea funkcjonowania Muzeum poświęconego dzieciom bez dzieci. Uważam, że również dla nich powinna zostać utworzona oferta edukacyjna, która będzie poruszać kwestie praw dziecka, ich zabezpieczania i naruszania. Zagadnienie to będzie miało istotny wymiar edukacyjny, tak w edukacji społecznej i obywatelskiej, antydyskryminacyjnej, jak i w budowaniu tolerancji i empatii względem drugiego człowieka.

Obecnie działania edukacyjne Muzeum są prowadzone albo w tymczasowej siedzibie (ul. Piotrkowska 90), albo w szkołach, które edukatorzy odwiedzają z prelekcjami. Jak już wspomniałam, uważam, że dla dobrego funkcjonowania placówki ważne jest jej jak najszybsze przeniesienie do miejsca docelowego. Mam jednak świadomość, że w budynku, który będzie przystosowany do celów biurowych, może nie być odpowiedniej przestrzeni do działań edukacyjnych. Mam jednak nadzieję, że do czasu zagospodarowania działki na Przemysłowej 27 (gdzie znajdują się m.in. sale edukacyjne i sala konferencyjna) Muzeum będzie mogło korzystać z życzliwości pobliskich instytucji i tam prowadzić część zajęć edukacyjnych. Przy tym utrzymana zostanie dalej formuła lekcji wyjazdowych w szkołach położonych w różnych częściach miasta czy województwa.

Jednym z moich celów jest rozszerzenie grona potencjalnych słuchaczy, dotarcie do jak najszerzego grona odbiorców. Zadaniem edukatorów będzie zaś dostosowanie prowadzonych zajęć do potrzeb uczestników. Dlatego też w Muzeum tak ważna jest kadra odpowiednio wykwalifikowanych edukatorów. Nie chodzi bowiem tylko o dostosowanie poziomu przekazywanej wiedzy do odbiorcy, ale również o opowiadanie o przeszłości z uszanowaniem wrażliwości i empatii uczestników, bez posługiwania się

grą na emocjach. Ponadto pracownicy powinni być przeszkoleni do pracy z osobami o szczególnych potrzebach. Mam na myśli tutaj osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, osoby starsze, z barierami językowymi czy kulturowymi. Dla każdej z tych grup powinna funkcjonować specjalna, dostosowana do potrzeb i możliwości oferta edukacyjna.

W związku z powyższym oprócz szkół edukacja Muzeum powinna sięgać również w inne miejsca, do tych odbiorców, którzy – nawet gdyby placówka posiadała najbardziej atrakcyjnie wyposażone sale edukacyjne – pewnie i tak by do nich nie zawitali. Myślę tutaj głównie o specjalnej ofercie dla osób starszych, mieszkających w Domach Pomocy Społecznej, dla dzieci i młodzieży z Domów Dziecka i Świetlic Środowiskowych oraz dla osadzonych w Areszcie Śledczym i Zakładach Karnych w Łodzi. W przypadku ostatniej z wymienionych grup, wiem z własnego doświadczenia prowadzenia prelekcji dla osadzonych, że ludzie ci potrafią być prawdziwie zainteresowani prezentowanymi wykładami, co pozwala wierzyć, zwłaszcza przy doborze odpowiedniej tematyki (np. z zakresu praw dziecka), nie tylko w realizację celów edukacyjnych, ale i także resocjalizacyjnych.

Muzeum powinno także realizować różnorodne projekty edukacyjne we współpracy z innymi instytucjami kultury, naukowymi czy szkolnymi, wymienionymi w poprzednim punkcie.

Reasumując, moim celem będzie Muzeum prowadzące szeroką edukację, zaadresowaną do zróżnicowanych zarówno pod względem wieku, jak i potrzeb odbiorców. Chciałabym, aby uczestnicy zajęć stali się częścią muzealnej społeczności, nie tylko partycypującą w przedsięwzięciach przygotowywanych przez placówkę, ale także decydującą o ich kształcie (np. poruszanych zagadnieniach).

Zarządzanie instytucją – szeroki obszar obejmujący strukturę instytucji, kwestie podziału zadań wewnątrz instytucji, spraw kadrowych, płacowych, wyzwań związanych z przygotowaniem, zmianą lub uporządkowaniem wewnętrznych procedur; szkolenia dla pracowników;

Muzeum widzę jako instytucję otwartą i przyjazną – tak dla zwiedzających, jak i dla osób w niej pracujących. Dlatego zależy mi bardzo na dobrej atmosferze panującej w placówce, opartej na dialogu i zaufaniu. Zdaję sobie sprawę z ogromnej wagi rozmów z pracownikami, odpowiedniego przepływu informacji oraz dobrej komunikacji. W związku z różnymi zawirowaniami w jednostce na jesieni ubiegłego roku, chciałabym, o ile w Muzeum nie przyjęto podobnych regulacji z tego zakresu, wprowadzić Kodeksu Etyki ICOM dla Muzeów i przedyskutować z pracownikami jego założenia, by potem trwale je implementować w codziennej działalności instytucji.

Struktura organizacyjna Muzeum (upubliczniona w tej chwili na stronie internetowej placówki jedynie w formie graficznej) wydaje się obecnie nadmiernie rozbudowana, zwłaszcza jak na instytucję zatrudniającą obecnie tak niewielką liczbę osób. Uważam, że należy dążyć do racjonalizacji i optymalizacji struktury organizacyjnej, która powinna rozwijać się wraz z rozwojem instytucji. Zastanawia mnie funkcjonowanie osobno w tak

małej instytucji Działu Promocji i Biura Prasowego – przeprowadzę połączenie tych dwóch komórek.

Dalsze zmiany w strukturze, różnicujące ją i dywersyfikujące obowiązki winny nastąpić ewolucyjnie, wraz z rozwojem rzeczywistych funkcji Muzeum już działającego. Gwoli przykładu, jak dotąd Muzeum nie posiada wystawy stałej ani czasowej wymagającej opiekunów (opiekunek) ekspozycji, niemniej niewątpliwie w przyszłości będą oni potrzebni i dobrze byłoby przewidzieć ich umieszczenie w permanentnej strukturze organizacyjnej. Nie wydaje się wszak sytuacją optymalną, by ekspozycji pilnowali pracownicy Działu Edukacji albo Działu Bezpieczeństwa. Z mojego doświadczenia praktycznego wynika, że najlepszym i najbezpieczniejszym rozwiązaniem, także ze względu na odpowiedzialność finansową związaną z tym charakterem obowiązków pracowniczych, jest stworzenie odrębnej jednostki odpowiedzialnej za bezpieczeństwo i utrzymanie porządku na wystawach. Podobnie wydaje mi się, że warto rozważyć stworzenie osobnej komórki odpowiedzialnej za pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania – wyszukiwania programów, projektów i grantów, pisanie aplikacji projektowych i ich poprawnego formalnie, rzetelnego rozliczania.

Osobnym punktem rozważań pozostaje Filia Muzeum w Dzierżąnej, która zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 kwietnia 2023 r. została wpisana do statutu Muzeum jako jego Oddział. Niewątpliwie Dzierżązna jako miejscowość, w której znajdowała się filia obozu przy ul. Przemysłowej, zasługuje na pamięć, nie wydaje mi się jednak, by tworzenie tam Oddziału Muzeum było posunięciem adekwatnym. Praktyka funkcjonowania Oddziałów różnych placówek muzealnych wymaga, by dana filia była miejscem udostępnionym do zwiedzania. Jeżeli zaś nie ma takiej możliwości, np. ze względu na brak odpowiednich warunków do pracy, wówczas obiekt winien być udostępniany do zwiedzania po wcześniejszym umówieniu. W ten sposób funkcjonuje Kuźnia Romów, którą opiekuje się Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, możliwa do zwiedzania po uprzednim umówieniu wizyty z pracownikami Oddziału Stacja Radegast. Wydaje mi się, że w odniesieniu do Dzierżąnej bardziej zasadne byłoby zawarcie porozumienia o współpracy z Gminnym Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji jako z instytucją, która do tej pory pielęgnowała pamięć o wspomnianym miejscu. W konsekwencji doprowadziłabym do rezygnacji z powiązania instytucjonalnego projektowanej filii z Muzeum. Krok ten nie oznaczałby przecież umniejszania wagi tej konkretnie pamiątki historii i martyrologii w edukacji historycznej i pamięci. Odczytywać należałoby go raczej jako przejaw racjonalizacji przyszłych wydatków, z którymi jego utrzymanie jest w istocie nie do pogodzenia. Utrzymywanie zaś fikcyjnego stanu, tj. posiadanie obiektu znajdującego się w pewnej odległości od Łodzi, w którym Muzeum nie podejmuje żadnych działań praktycznych, a w przyszłości musiałoby obesłać pracownika/ów w pewnym minimalnym wymiarze etatowym, wydaje się być pozbawione sensu, a nieledwie nieracjonalne, by nie powiedzieć: niegospodarne. Wejście w bliższą współpracę z wyżej wymienionym Centrum byłoby korzystne zarówno dla Muzeum, jak i samego miejsca, które nie pozostawałoby tylko „martwym” punktem na mapie. Współpracę tę pojmowałabym jako stałą kooperację, opartą na stabilnych podstawach prawnych (trwała umowa o współpracy) i adjustowaną do zmieniających się potrzeb obu stron.

Obserwując dotychczasowe działanie Muzeum, można dostrzec jego aktywność na płaszczyźnie edukacyjnej oraz popularyzatorskiej. Nie znając wewnętrznych podziałów

pracy w jednostce, nie sposób jednak stwierdzić, kto w tej chwili pracuje nad scenariuszem wystawy stałej. Najprawdopodobniej są to częściowo także osoby zaangażowane w działalność popularyzatorską. Komfort zajęcia się tylko jednym zagadnieniem, przy nielicznym – jak w tym przypadku – zespole, jest trudny do osiągnięcia, ale uważam, że powinno się wydzielić grupę, której głównym zadaniem będzie zaangażowanie się w pracę nad wystawą stałą. W sposób oczywisty należyte wywiązanie się z tego zamierzenia przypadnie w udziale zwłaszcza działowi naukowemu.

Pragnę podkreślić: klarowny, spójny merytorycznie i funkcjonalny, wreszcie transparentny podział obowiązków, a tym samym i odpowiedzialności – powinien być jedną z głównych zasad funkcjonowania jednostki.

Ważnym elementem, który może polepszyć nastroje i komunikację między pracownikami, będą także szkolenia w zakresie kompetencji miękkich. Równie ważne, zważywszy na chęć rozszerzenia oferty edukacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, będą szkolenia pracowników przygotowujące ich do współpracy z takimi odbiorcami. W związku poszerzeniem pola edukacji o programy dla dzieci poniżej 12 roku życia, istotne będzie przygotowanie merytoryczne pracowników do tego rodzaju zajęć. Chciałabym, by pracownicy edukacji uczestniczyli w seminariach, konferencjach i szkoleniach edukacyjnych organizowanych przez inne placówki martyrologiczne, aby wymieniali się doświadczeniami i poszerzali wachlarz umiejętności dydaktycznych, również z zakresu metodyki dydaktycznej. Dalsze kategorie szkoleń powinny obejmować także np.: bezpieczeństwo publiczne i zabezpieczenie instytucji przed przemocą i terroryzmem, komunikację międzykulturową, zarządzanie różnorodnością i przeciwdziałanie dyskryminacji. Ostatnia z kategorii jest istotna nie tylko ze względów praktycznych kontaktu z publicznością, ale także z uwagi na wymagania instytucji grantodawczych, w tym zwłaszcza dysponujących funduszami UE.

Wystawy – *najważniejsze projekty wystaw stałych (jeśli kandydat na dyrektora przewiduje taką zmianę) i czasowych (zaplanowanych jako element koncepcji). Program nie musi obejmować wszystkich wystaw, natomiast powinien obejmować kluczowe wydarzenia.*

Ze względu na brak miejsca predestynowanego do umieszczenia wystawy stałej, pracownicy koncentrowali się dotychczas w swoich działaniach na wystawach plenerowych. Uważam, że to dobre rozwiązanie – ekspozycje takie, z założenia tłumaczone na jeden język obcy, dobrze pełnią rolę popularyzatorską i mogą dobrze i z pożytkiem prezentować się w różnych lokalizacjach – na ul. Piotrkowskiej, w przestrzeni rynku Manufaktury, na dziedzińcu Instytutu Historii UŁ, przy Archikatedrze p.w. św. Stanisława Kostki czy na Lotnisku im. W.S. Reymonta w Łodzi. Należy także uwzględnić fakt, że wystawy przygotowywane na nośnikach typu roll-up z powodzeniem są wypożyczane przez szkoły i inne instytucje edukacyjne. Taka działalność powinna być kontynuowana, chociaż nie ukrywam, że główny nacisk położę na przygotowanie wystawy stałej, która docelowo mieścić się będzie w budynku przy ul. Przemysłowej 34, czyli w dawnym budynku komendantury obozu dziecięcego. Będzie ona opierać się w głównej mierze na artefaktach wydobytych podczas badań archeologicznych, narracyjnie skoncentruje się na historii samego budynku.

Przygotowanie wystawy przy ul. Przemysłowej 27a stałej osi wystawienniczej Muzeum uważam za możliwe w ciągu jednej kadencji, pod warunkiem, że bez większych komplikacji przebiegną inwestycje nierozzerwalnie związane z jej powstaniem. Dlatego prace koncepcyjne nad wystawą stałą winny ruszyć bez zbędnych opóźnień w początkach mojej kadencji. Sądzę nadto, że przed przystąpieniem do prac nad scenariuszem należy zwrócić się do wybranych osób, reprezentujących różne instytucje naukowe, o napisanie ekspertyz związanych z tematem ekspozycji.

Wystawa obejmowałaby znaczącą część mającego powstać przy ul. Przemysłowej 27a budynku i ukazywałaby złożoność dziecięcych doświadczeń z okresu II wojny światowej. Musiałaby się składać z kilku kluczowych zagadnień, wśród których należałoby wymienić, m.in.: doświadczenia dzieci z perspektywy okupowanej Łodzi – warunki życia codziennego, zmaganie się z rzeczywistością okupacyjną, formy dziecięcego oporu wobec niej. Osobno powstałaby część poświęcona obozowi dla dzieci polskich przy ul. Przemysłowej oraz sytuacji dzieci w getcie, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń związanych z Wielką Szperą (w przygotowaniu tej części wystawy zamierzam podjąć współpracę z Centrum Badań Żydowskich UŁ).

Doświadczenie dzieci z Łodzi byłoby głównym aspektem ekspozycji. Odnosiłaby się ona jednak również do sytuacji najmłodszych poza granicami miasta – tak na terenach bezpośrednio włączonych do III Rzeszy, jak i w Generalnym Gubernatorstwie (w tym uwzględnione zostaną doświadczenia Powstania Warszawskiego). Osobno, ale nie marginalnie, zostałaby poprowadzona narracja opisująca przeżycia dzieci pod okupacją radziecką, z włączeniem losów tych, które zostały ewakuowane wraz z Armią Andersa i tych, którym nie dane było powrócić do Ojczyzny. Ta część wystawy pozwoli na poprowadzenie paraleli do losów dzieci – ofiar wojen i reżimów totalitarnych aż po współczesny świat, do zagadnienia dzieci porwanych, dzieci wyzutyh z tożsamości, dzieci wykorzystywanych w konfliktach zbrojnych.

Ekspozycja stała będzie bezwarunkowo kluczowa dla Muzeum, ma mieć też charakter trwały, musi zatem zostać starannie przemyślana i zaprojektowana, tak żeby zachowała spójność narracji i przekazywanych treści. Choć pewnym wyzwaniem może być pozyskanie eksponatów, mimo wszystko chciałabym, żeby to właśnie one, a nie szeroko rozumiane multimedia, stanowiły serce wystawy i jej wartość. Jestem przekonana, że prawdziwe przedmioty – artefakty przeszłości, opowiadające historie swoich właścicieli, są tym, co może szczególnie zainteresować odbiorcę, także nastoletniego.

Oprócz prac nad wystawą stałą zespół powinien też przygotowywać wystawy plenerowe – przystosowane do prezentowania m.in. w różnych przestrzeniach miejskich. W planach mam powstanie następujących: ekspozycja o filii obozu z ul. Przemysłowej w Dzierżąznej; wystawa plenerowa „Świat zamknięty w Listach” (tytuł roboczy); ekspozycja upamiętniająca Wielką Szperę.

Zarządzanie zbiorami – polityka rozbudowy zbiorów; wyzwania związane z ewidencją zbiorów; badania proveniencyjne; utrzymanie magazynów muzealnych; konserwacja zbiorów;

Gromadzenie zbiorów, ich ochrona i udostępnianie to jedno z podstawowych zadań każdego muzeum. Wartościowe zbiory, będące depozytami pamięci, są tym czym placówki się chwalą, i co przyciąga publiczność. Nie zastąpią ich nawet najnowszej generacji i najatrakcyjniej zaprezentowane multimedia, choć oczywiście i bez nich trudno wyobrazić sobie nowoczesne muzeum.

W przypadku Muzeum Dzieci Polskich – ofiar totalitaryzmu zbiory były poniekąd problematycznym elementem od początku jego istnienia. Już samo pozyskiwanie zbiorów związanych z dzieciństwem podczas II wojny światowej natrafia na wiele swoistych trudności (rozproszenie pamiątek, problem ich autentyczności, niezachowanie większości tego rodzaju materiałów, przywiązanie właścicieli i ich rodzin do ocalonych artefaktów jako relikwii rodzinnych, niemożność powiązania przedmiotu z wiarygodną o nim opowieścią, problemy pamięci oralnej). Do tego jeszcze w statucie placówki zawężono mocno pole tematyczne, zaznaczając, że do zakresu działania Muzeum należy *gromadzenie, opracowywanie, konserwacja, przechowywanie i udostępnienie zbiorów związanych z historią Kinder – KL Litzmannstadt* (§ 5 pkt 2 statutu). I chociaż w tym samym przepisie podkreślono, że Muzeum ma inspirować do refleksji nad losem dzieci w całej okupowanej Polsce (§ 5 pkt 3), mam w istocie wrażenie, że instytucja koncentrowała swoje działania odnośnie do zbiorów głównie na pozyskiwaniu artefaktów związanych z historią dzieci – więźniów obozu przy ul. Przemysłowej, tak z czasów wojennych, jak i w ich dalszych kolejach życia. Jak pisałam wcześniej, wynikało to z wąskiego rozumienia celów istnienia i działania Muzeum. Nic więc dziwnego, że zabrakło w instytucji całościowej, uporządkowanej i przemyślanej polityki szerszego pozyskiwania zbiorów. To stanie się możliwe przy przyjęciu postulowanej przeze mnie szerszej koncepcji Muzeum.

By wprowadzić koherentną i sprawnie działającą strategię gromadzenia zbiorów, chciałabym zapoznać się z obecnym stanem tego, co dotąd pozyskano. Audyt wewnętrzny winien wykazać, jaka część pozyskanych dotąd muzealiów odnosi się do czasów II wojny światowej, a jaka do okresu późniejszego. Nie deprecjonując trudu pracowników w pozyskiwaniu eksponatów, sądzę, że niezbędna będzie weryfikacja artefaktów wpisanych do zbiorów i ich rzeczywistej wartości historycznej i materialnej. Będzie mnie interesować także, jak prowadzone są badania proveniencyjne, i na ile znajdują one odzwierciedlenie w opisie eksponatów. Muzea jako placówki trzymające pieczę nad zabytkami powinny dbać także o ich jak najdokładniejsze opisanie i opracowanie.

Po drugie chciałabym przedsięwziąć konkretne kroki w celu powiększenia kolekcji dotyczącej dziecięcego obozu przy ul. Przemysłowej. Jest to ściśle powiązane z dalszymi pracami badawczymi Muzeum, jak można bowiem sądzić, nie ujęły one dotąd, ani nawet nie zidentyfikowały, wszystkich więzionych przy ul. Przemysłowej dzieci i nastolatków. W efekcie możliwe będzie dotarcie do większej liczby rodzin Ocalałych, dla włączenia ich narracji do historii podejmowanej w placówce, ale także dla próby pozyskania kolejnych bezcennych materiałów. Chciałabym przeprowadzić kampanię informacyjną w mediach lokalnych i ogólnokrajowych, mediach specjalistycznych i popularyzujących historię, a także na portalach społecznościowych. Adresatami tejże byłiby i Łódzianie, i osoby mieszkające poza Łodzią, których losy wojenne lub przedwojenne zamieszkanie łączyły z miastem i obozem. Z osobna zamierzam skierować tego rodzaju prośbę do mieszkańców osiedla, którego część stanowi obóz. Z mojej dotychczasowej praktyki

muzealniczki wynika, że ludzie szanujący historię i kultywujący pamięć rodzinną nierzadko przechowują przez dekady wartościowe rzeczy, ale są skłonni odstąpić je wyłącznie jeśli zostaną zapewnieni i przekonani praktyką muzealną, że oddane artefakty będą przechowywane z pietyzmem i otoczone odpowiednią opieką. Zależy mi także na tym, by Muzeum zapewniło darczyńców o wartości ich gestu i utrzymywało z nimi kontakt, starając się uczynić z ofiarodawców część muzealnej społeczności.

Podobne kampanie informacyjne, zachęcające do ujawniania i potencjalnego przekazania pamiątek, chciałabym wykorzystać przy pozyskiwaniu innych eksponatów. Jeśli Muzeum znowelizowałoby cele statutowe, powiększy się też zakres zbiorów znajdujących się w orbicie zainteresowań placówki. Szersze zaproszenie do ofiarowania pamiątek z dzieciństwa doby II wojny światowej pozwoli na gromadzenie nowych kategorii bezcennych muzealiów.

Kolejnym krokiem jest poszerzenie bazy nagrywanych relacji o głosy innych osób, które jako dzieci przeżyły II wojnę światową. Przy rozszerzeniu tematycznym zakresu działalności Muzeum byłyby to również rozmowy dotyczące codzienności okupacyjnej i związanych z nią lęku i strachu. Doceniam wagę historii lokalnej, a zatem relacji związanych z doświadczeniem miejscowych dzieci dorastających w Litzmannstadt, takie materiały należy gromadzić bezdyskusyjnie i nie ma mowy o marginalizacji ich w aktywności Muzeum. Jednocześnie jednak zależy mi na poszerzeniu bazy także o inne rejony Polski, w związku z tym, że w czasie wojny II RP znalazła się pod dwiema okupacjami, w których doświadczenia ludności podbitej nierzadko znacznie się różnią w zależności i od okupanta, i od właściwego regionu.

Uważam, że Muzeum powinno również postarać się o digitalizację zbiorów oraz umieszczenie ich katalogu w wersji online w dostępie publicznym, zabezpieczonym na odpowiednich serwerach i dodatkowo archiwizowanych offline. Możliwość sprawdzenia zasobów Muzeum bez konieczności stacjonarnego jego odwiedzenia będzie dużym ułatwieniem, tak dla instytucji, badaczy, jak i osób prywatnych interesujących się z różnych względów tą tematyką.

Inwestycje – *obszar dotyczący nowych lub trwających inwestycji podejmowanych przez instytucję (budowa lub remont obiektów, zakup nowych obiektów);*

Tak jak podkreślałam już kilkakrotnie, jestem przekonana, że działania inwestycyjne są niezbędne dla zapewnienia placówce dalszego, harmonijnego rozwoju. Sądzę, że dla dobra Muzeum, jego odnalezienia się i współpracy ze społecznością lokalną, konieczne jest jak najszybsze rozpoczęcie prac, które pozwolą na opuszczenie siedziby przy ul. Piotrkowskiej 90. Prace inwestycyjne postrzegam w trzech etapach.

I etap – przystosowanie budynku dawnej Komendantury (Przemysłowa 34) do potrzeb obiektu wystawienniczego, w którym znajdować się będzie ekspozycja stała. Tak jak w przypadku lokalizacji przy ul. Przemysłowej 29, w obiekcie tym trzeba będzie zainstalować windę, która umożliwi pokonanie barier architektonicznych. Na potrzeby prac w budynku został przygotowany Projekt Funkcjonalno-Użytkowy. We wrześniu

2025 r. zakończyły się także badania archeologiczne, które dostarczyły bezcennych muzealiów pod przyszłą wystawę mającą powstać w tym miejscu.

II etap – związany jest z zagospodarowaniem działki usytuowanej na ul. Przemysłowej 27a na cel magazynu zbiorów, sale edukacyjne oraz pomieszczenia biurowe. Rozpoczęcie prac będzie wiązało się z wyburzeniem stojącej tam dzisiaj infrastruktury i może zostać zrealizowane wcześniej, przed rozpoczęciem właściwej budowy. Następnym krokiem będzie utworzenie PFU dla mającego powstać budynku oraz uzyskanie niezbędnych zgód. W moim przekonaniu budowla ta, choć kluczowo istotna dla Muzeum, nie powinna być przeskalowana i mimo zawierania w sobie magazynu zbiorów, ze względu na ich specyfikę, nie musi gigantomachią przytłaczać otoczenia i kontekstu architektonicznego. Nie chciałabym również przetrzebić znajdującej się na działce zieleni, w tym zwłaszcza drzew, co budziłoby kolejne opory lokalnej społeczności. Zamierzam natomiast oszacować, jakiej powierzchni wymagałby magazyn zbiorów, przewidziany w skali wielu dekad rozwoju istniejącego dalej Muzeum. Wszystkie te elementy znajdą przełożenie w warunkach konkursu architektonicznego, tym bardziej, że wartościowa architektura będzie znakiem rozpoznawczym Muzeum i potencjalnie zarówno wzbudzi zainteresowanie, dyskusję, jak i pozyska placówce większą publiczność.

Projektowany budynek byłby w całości przeznaczony na nowoczesny magazyn zbiorów, miejsce prezentacji wystawy stałej i czasowych oraz minimum dwie sale edukacyjne (w tym jedną sensoryczną – przystosowaną do osób, w tym dzieci, ze szczególnymi potrzebami) oraz salę konferencyjną na ok. 100-150 osób. Można również rozważyć wybudowanie pracowni konserwatorskiej, ale wymaga dalszej analizy czy na początkowym etapie, zwłaszcza w przypadku niewielkich jak dotąd zbiorów, nie byłoby dla Muzeum rzeczą bardziej opłacalną zawarcie umowy barterowej lub ustalenie preferencyjnego cennika usług z np. Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, które posiada pracownię specjalizującą się w konserwacji papieru. Budynek, ze względu na funkcję, jaką będzie pełnił, musi spełniać wszystkie wymagania bezpieczeństwa, same magazyny zaś – wymagania stawiane magazynom muzealnym.

III etap – rewitalizacja i przystosowanie budynku przy ul. Przemysłowej 29 do pomieszczeń biurowych. Z informacji, jakie uzyskałam po objęciu funkcji dyrektora w Muzeum wynika, że kupując ten budynek ówczesna dyrekcja placówki miała zamiar przeznaczyć go na zielony kompleks przy siedzibie przy Przemysłowej 27a (tj. po prostu go zburzyć). Jakkolwiek jestem wielką fanką zieleni w przestrzeni miejskiej, nie wydaje mi się on trafiony i myślę, że lepiej byłoby go wyremontować i udostępnić aniżeli zniszczyć.

Komfortowa byłaby sytuacja, gdyby udało się równolegle rozpocząć inwestycję w obu budynkach, niemniej będzie to uzależnione w głównej mierze od możliwości finansowych i pozyskanych funduszy. Nie bez znaczenia pozostaje również jak najszybsze napisanie koncepcji oraz scenariusza wystawy, aby móc jak najszybciej ogłosić konkurs na projekt ekspozycji. Pewniejszym rozwiązaniem wydaje mi się zatem rozpoczęcie etapu I inwestycji, a następnie (może pod koniec jej realizacji?), wdrożenie II etapu.

Budowanie publiczności – *działania na rzecz zwiększenia frekwencji; różnicowania oferty dla różnych grup społecznych i wiekowych; zmiany struktury publiczności; schematów lojalnościowych (bilety roczne; klub przyjaciół instytucji), promowanie działalności instytucji;*

Posiadanie stałej publiczności w dużym mieście, którego immanentną cechą jest pluralizm wydarzeń i przedsięwzięć, jest wyzwaniem dla każdej instytucji. Szczególnym wyzwaniem jest zaś dla instytucji młodej, która dodatkowo nie funkcjonuje jeszcze w swojej docelowej siedzibie. Trudno jest bowiem budować relacje z publicznością, pozostając w oddali od społeczności lokalnej, z której przeważnie rekrutują się pierwsi odbiorcy działań instytucji. Obecne usytuowanie Muzeum przy ul. Piotrkowskiej 90 jest z jednej strony wygodne – sprzyja odwiedzinom wielu przypadkowych osób bądź grup turystów, którzy przeważnie ul. Piotrkowską mają wśród pozycji obowiązkowych do zobaczenia w Łodzi. Przeniesienie do miejsca docelowego, wewnątrz osiedla o dosyć zamkniętej architekturze, nieodwiedzanego niemal przez turystów, będzie wymagało od instytucji włożenia większego wysiłku w pozyskanie publiczności stałej i epizodycznej. Dlatego też świadome i przemyślane budowanie publiczności uważam za jedno z ważniejszych zadań dla Muzeum, które powinno rozpocząć się jeszcze przed przeniesieniem na ul. Przemysławą.

Oferta Muzeum powinna wychodzić naprzeciw oczekiwaniom społeczności, warto więc poważnie przemyśleć strategię promocyjną jednostki – do kogo w szczególności ma być kierowana oferta i jakie mogą być potrzeby i oczekiwania tej grupy? Jakie wydarzenia będą dla niej zachęcające, a wobec których może pozostać obojętna? Jak przekonać mieszkańców do aktywnego angażowania się w działalność Muzeum i do decydowania o kształcie podejmowanych przedsięwzięć? Od dawna Muzeum przestało być już tylko miejscem, w którym zwiedzający jest biernym odbiorcą przekazywanych treści. Dzisiaj ma szansę wydarzenia te kreować i aktywnie w nich uczestniczyć, dla powodzenia takiego mechanizmu niezbędny jest niemniej dialog z potencjalną publicznością, którą na początku najłatwiej byłoby pozyskać spośród mieszkańców osiedla oraz łódzkich grup pasjonatów historii. Dlatego już teraz należałoby zadbać o naprawę relacji z nimi, aby zmienić niechętny stosunek do Muzeum. Trudna do wyobrażenia jest sytuacja, w której mieszkańcy wybranych miejsc nie życzą sobie, aby spacerowane przez przedstawicieli Muzeum zatrzymywały się pod ich domami – a takie sytuacje są codziennością wielu instytucji muzealnych w Polsce, prowadzących aktywność tego rodzaju w okolicy własnych instytucji. Opracowanie odpowiedniej strategii dotarcia do grupy lokalnej populacji, której wybrani przedstawiciele mogliby stać się ambasadorami Muzeum, będzie jednym z pierwszych i najpilniejszych zadań placówki.

Naturalnie, jest to tylko pierwszy krok, pozwalający na rozpoczęcie bezkolizyjnego funkcjonowania w przestrzeni otaczającej projektowane siedziby Muzeum. Nie ma naturalnie mowy o tworzeniu muzeum osiedlowego – jego szeroki zasięg i znaczenie domaga się zbudowania publiczności z wielu grup ludności z całego miasta i spoza niego. Zależy mi więc na pozyskaniu różnych grup odbiorców. Część z nich to uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz licealiści – nawiązanie z nimi kontaktu wydaje się relatywnie łatwe poprzez odpowiednie kontakty z nauczycielami historii, czy

dyrekcjami szkół. Podobnie grupy turystyczne czy oprowadzane w tej okolicy przez przewodników miejskich oprowadzających w języku polskim i angielskim grupy zorganizowane, będzie można zachęcić do odwiedzenia placówki poprzez nawiązanie współpracy z organizatorami tychże wycieczek oraz poprzez popularyzację profilu i działalności muzeum wśród przewodników. Większym wyzwaniem może być zachęcenie osób zwiedzających w sposób niezorganizowany, indywidualny, których charakteryzują różne zainteresowania i zróżnicowany poziom wiedzy historycznej. Nie do przecenienia w tym zakresie będzie prężnie prowadzona kampania informacyjna przez serwis społecznościowy facebook na fanpage'u Muzeum oraz przez filmy informacyjne na kanale youtube'owym Muzeum. Stosowane będą również inne portale społecznościowe oraz nowe media. Wykorzystać należy także metody bardziej tradycyjnego dotarcia do odbiorcy – m.in. z myślą o osobach wykluczonych cyfrowo – za pomocą wydrukowanych ulotek informujących o funkcjonowaniu Muzeum i jego ofercie, które należałoby umieścić w innych instytucjach kultury, szkołach i Centrum Informacji Turystycznej. Za wszelką cenę Muzeum należy wpisać do topografii kulturowej Łodzi, a to przez umieszczenie informacji w przestrzeni online, odpowiednie mapowanie w google.maps, uwzględnienie w informatorach turystycznych i przewodnikach drukowanych oraz cyfrowych. Ważną rolę mogą odegrać influencerzy internetowi.

Dostępność – uwzględnienie dostępności fizycznej i on-line; działania na rzecz różnych potrzeb; działania skierowane wobec różnych grup wiekowych; osób neuroróżnorodnych (tzn. ze zdiagnozowanym ADHD, spektrum autyzmu, itd.); osób z małymi dziećmi;

Muzeum przyjazne i otwarte to hasło, które przyświeca mojemu programowi, począwszy od kwestii merytorycznych, a skończywszy na praktyce związanej z dostępnością instytucji dla różnych grup odbiorców. I tak jak ważna jest dla mnie otwarta narracja, niewykluczająca żadnych ofiar, równie istotna jest dla mnie kwestia możliwości korzystania z oferty Muzeum przez jak najszersze audytorium, w tym przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Chciałabym, żeby jedną z cech rozpoznawalnych Muzeum – oprócz merytorycznej wartości projektów – był jego stosunek do kwestii dostępności. Działanie Muzeum należy ściśle powiązać z aktualnym stanem prawnym i z pełnym poszanowaniem Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o *zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*.

Muzeum winno w tym kontekście spełnić nie tylko ustawowe wymogi, ale empatycznie nastawić się na osoby z niepełnosprawnościami (ruchowymi, sensorycznymi, intelektualnymi czy neurorozwojowymi), dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. uczniowie z dysleksją, ADHD, spektrum autyzmu), osoby starsze, z barierami językowymi czy kulturowymi, osoby neuroróżnorodne itp.. Każda z tych grup powinna zostać uwzględniona w jak najszerszym zakresie funkcjonowania Muzeum – m.in. przy inwestycjach, projektowanych ekspozycjach, tworzeniu ofert edukacyjnych czy organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć. W dzisiejszych czasach akceptowalne rozwiązania są na wyciągnięcie ręki, o potrzebie ich zastosowania przeważnie decyduje świadomość ich potrzeby oraz środki finansowe.

Dla osób z niepełnosprawnością ruchową należy zadbać o zniesienie wszelkich ograniczeń konstrukcyjnych, zapewnić obecność wind umożliwiających poruszanie się

między kondygnacjami, szerokie przejścia i dostosowane toalety, miejsca do odpoczynku (ławki, krzesła), na ekspozycjach zaś – obniżone gabloty i interaktywne stanowiska. W przypadku osób niewidomych i słabowidzących Muzeum zastosuje napisy również w alfabecie Braille’a, audiodeskrypcję dostępną przez aplikację lub audioprzewodnik, kontrastowe oznaczenia i antypoślizgowe podłogi. Ciekawym rozwiązaniem do wykorzystania w przypadku niektórych eksponatów na ekspozycji są ich modele dotykowe (np. repliki rzeźb czy wybranych zabawek). Również dla osób głuchych i niedosłyszających Muzeum może być dostępne, gdy zadba o przewodniki w języku migowym (dostępne w aplikacji lub w formie nagrań), pętle indukcyjne przy ladach i w salach wystawowych, napisy do materiałów wideo i ekspozycji multimedialnych. Także nagrywane relacje świadków powinny posiadać napisy i/lub być tłumaczone na język migowy. Zaskoczona jestem faktem, że przy dotychczasowej całkiem licznej produkcji filmów wyprodukowanych przez Muzeum, tylko część z nich zaopatrzona jest w napisy (w przeważającej mierze w języku angielskim – zatem dla osób głuchych i niedosłyszających nie zawsze jest to zapewnienie dostępności), natomiast żaden nie był tłumaczony na język migowy. Także różne organizowane przez Muzeum przedsięwzięcia lub uroczystości powinny być tłumaczone na język migowy.

Coraz częściej podkreśla się także potrzeby osób z neuroróżnorodnością i niepełnosprawnością intelektualną. Żeby zapewnić im możliwość korzystania z oferty muzealnej, postaram się zadbać o wariantywne proste i zrozumiałe opisy eksponatów, wydzielanie stref ciszy i odpoczynku, a także przewodniki sensoryczne (które wskażą ich lokalizację w Muzeum). Część strony internetowej Muzeum zostanie przedstawiona z pomocą tzw. języka łatwego do zrozumienia (*easy-to-read language*), np. w wersji alternatywnej nakładki językowej.

Często pomijanym aspektem dostępności, istotnym, jeśli chcemy, żeby instytucja była otwarta naprawdę dla wszystkich, jest wykluczenie ekonomiczne. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 10 stycznia 2012 r. w sprawie opłat za wstęp do muzeów, wskazuje, komu przysługują bilety ulgowe i darmowe w muzeach państwowych. Można niemniej pomyśleć o dodatkowych ulgach dla wybranych grup, np. o darmowych wejściówkach dla organizacji społecznych, tj. domów dziecka, świetlic czy organizacji pomocowych. Pomocnym rozwiązaniem może być także przygotowanie bezpłatnej oferty online – dostępne powinny być wirtualne spacerzy, audioprzewodniki bez konieczności opłat, udostępnianie cyfrowych wersji wystaw, materiałów edukacyjnych i oprowadzań. Ważnym aspektem może być też wsparcie transportowe w dojeździe do Muzeum np. dla szkół z terenów wiejskich (co sprzyjać też będzie współdziałaniu przeciwko wykluczeniu z partycypacji w kulturze). Pewnym rozwiązaniem może być także wolontariat dla osób mniej zamożnych, które w zamian za pomoc organizacyjną będą mogły uczestniczyć w organizowanych wydarzeniach.

Ważnym aspektem, który pomoże uwzględnić potrzeby różnych grup, będzie współpraca z organizacjami osób z niepełnosprawnościami przy projektowaniu przestrzeni i oferty. Także, jak zaznaczałam już w innym miejscu, niezbędne będzie szkolenie dla pracowników z zakresu współpracy z osobami o szczególnych potrzebach. W celach informacyjnych zostaną zaś umieszczone na stronie internetowej Muzeum karty dostępności, które będą zawierały opis warunków dostępności w instytucji.

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1.1 Społeczeństwo

1. Określenie celu: Budowanie relacji ze społecznością lokalną w miejscu docelowej siedziby Muzeum.

Docelowa siedziba Muzeum wywołała fale protestów wśród lokalnej społeczności, która – choć nie neguje samej potrzeby upamiętnienia dzieci z obozu przy ul. Przemysłowej – sprzeciwiała się jednak proponowanej lokalizacji instytucji. Chociaż ostatecznie udało się zawrzeć w tej kwestii porozumienie, to stosunek mieszkańców do Muzeum naznaczony jest dystansem i niechęcią. Chcę tę sytuację zmienić poprzez cykliczne organizowanie integracyjnych spotkań z mieszkańcami, na których będą na bieżąco informowani o funkcjonowaniu i planach instytucji, a chętni będą mogli także poznać historię osiedla – co może być atrakcyjne dla mieszkańców, którzy zamieszkują w nowo wybudowanych budynkach. W okresie wiosenno-letnim spotkania te będą odbywały się w parku i zostaną połączone z warsztatami dla najmłodszych.

2. Okres realizacji celu

2026–2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel

Społeczeństwo; Budowanie publiczności

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Zorganizowanie minimum 4 spotkań rocznie.

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0–4 rocznie

6. Określenie źródła pomiaru

Sprawozdawczość instytucji

7. Finansowanie celu

Realizacja celu nie generuje znacznych kosztów. Dotacja podmiotowa.

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Informacje na muzealnej stronie internetowej, poprzez kanały społecznościowe (wydarzenie na Facebooku), a także w formie plakatów umieszczonych na osiedlu (w instytucjach kultury, szkołach, miejscach przeznaczonych na tego typu informacje).

1.2 Społeczeństwo

1. Określenie celu: Utworzenie sieci partnerstw instytucjonalnych

Muzeum, chociaż istnieje od 2021 r., jednak zwlekało z zawieraniem umów o współpracy; pewną aktywność w tej materii zaczęło wykazywać dopiero w połowie 2024 r. Należy ten proces przyspieszyć i zacząć negocjować z dyrektorami różnych łódzkich instytucji kultury, nauki oraz ze stowarzyszeniami o zawarciu współpracy i organizowaniu wspólnych przedsięwzięć. Proces ten powinien też mieć szerszy zasięg i

znaleźć odzwierciedlenie we współpracy i wspólnych działaniach z innymi muzeami np. martyrologicznymi w Polsce i za granicą.

2. Okres realizacji celu
2025–2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Społeczeństwo

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu
Zorganizowanie w roku minimum 6 wspólnych działań o charakterze upamiętniającym, edukacyjnym czy naukowym.

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–6 rocznie

6. Określenie źródła pomiaru
Sprawozdawczość instytucji

7. Finansowanie celu
Dotacja podmiotowa, granty, częściowe finansowanie przez instytucje partnerskie.

8. Sposób komunikowania / promowania celu
Informacje będą umieszczane na muzealnej stronie internetowej, poprzez kanały społecznościowe (wydarzenie na Facebooku). Informacje także na kanałach społecznościowych i stronie internetowej instytucji partnerskiej.

2.1 Edukacja

1. Określenie celu: Zmiana oferty edukacyjnej

Obecna oferta edukacyjna Muzeum jest dość wąsko pomyślana i odnosi tylko do historii obozu przy ul. Przemysłowej. Chciałabym najszybciej jak to jest możliwe poszerzyć tę ofertę. Po pierwsze, dodać zajęcia dla dzieci poniżej 12 roku życia poświęcone prawom dziecka. Po drugie, po zmianie nazwy i nowelizacji statutu Muzeum, chciałabym rozszerzyć obecną tematykę o zajęcia dotyczące okupacyjnej rzeczywistości, form oporu wśród najmłodszych oraz ich przeżyć z obozów przesiedleńczych, gett, czy obozów koncentracyjnych. Po trzecie myślę, że należałoby przemyśleć weryfikację zajęć poświęconych obozowi przy ul. Przemysłowej, dostosowując je bardziej do standardów prowadzenia tematów martyrologicznych. W późniejszych latach oferta ta może być uzupełniana o nowe tematy, niemniej na początek niezbędna jest gruntowna jej zmiana.

2. Okres realizacji celu
2026

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Edukacja

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Zmiana oferty edukacyjnej Muzeum

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0-1

6. Określenie źródła pomiaru

Oferta edukacyjna, sprawozdawczość instytucji

7. Finansowanie celu

Dotacja podmiotowa

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Nowa oferta edukacyjna zostanie umieszczona na muzealnej stronie internetowej oraz wydrukowana w formie ulotek, które zostaną rozesłane do szkół, organizacji i stowarzyszeń zajmujących się edukacją. Informacja o nowej ofercie zostanie również umieszczona na kanałach społecznościowych Muzeum.

2.2 Edukacja

1. Określenie celu: Poszerzenie grona odbiorców

W celu umożliwienia najmłodszym partycypowania w zajęciach edukacyjnych organizowanych przez Muzeum, chcę uzupełnić ofertę edukacyjną o tematykę praw dzieci. Zajęcia te będą prowadzone przez organizacje specjalizujące się w tym zagadnieniu oraz przez edukatorów muzealnych, kiedy zostaną przygotowani merytorycznie do tematu. Ponadto chciałabym rozszerzyć zakres działań edukacyjnych także na osoby starsze (w ramach senioraliów czy programu „Tytka seniora”, ale też nawiązując współpracę z Uniwersytetami Trzeciego Wieku, Domami Seniora i Domami Pomocy Społecznej / Domami Dziennego Pobytu) oraz z domami dziecka, świetlicami środowiskowymi. Zależałoby mi też na włączeniu do edukacji Aresztu Śledczego i Zakładów Karnych w Łodzi. Osobnym wyzwaniem, które jednak chciałabym podjąć, jest organizacja zajęć edukacyjnych poza Łodzią w mniejszych miejscowościach oraz zorganizowanie transportu dla szkół ze wsi lub mniejszych miejscowości na zajęcia edukacyjne prowadzone przez Muzeum.

2. Okres realizacji celu

2026-2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel

Edukacja

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Zorganizowanie w skali roku minimum 20 zajęć edukacyjnych rocznie dla grup wymienionych w punkcie „Określenie celu”.

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0–20 rocznie

6. Określenie źródła pomiaru
Sprawozdawczość instytucjonalna

7. Finansowanie celu
Dotacja podmiotowa, granty

8. Sposób komunikowania / promowania celu
Nowa oferta edukacyjna zostanie udostępniona na stronie internetowej, a także na kanałach społecznościowych instytucji. Zostanie też wydrukowana oferta dla nauczycieli. Ponadto na kanałach społecznościowych będą umieszczane zdjęcia z lekcji organizowanych przez Muzeum.

3.1 Zarządzanie instytucją

1. Określenie celu: Nowelizacja statutu Muzeum

Obecny statut ma bardzo wąsko określony obszar zainteresowań oraz wskazania dotyczące polityki gromadzenia zbiorów. Zmiana statutu poprzez jego nowelizację – zwłaszcza w odniesieniu do celów i zakresu działania, a także normalizację sytuacji filii Muzeum w Dzierżąnej, wydaje się konieczne, aby skutecznie, i w zgodności z zapisami statutu, prowadzić zmiany programowe w funkcjonowaniu Muzeum.

2. Okres realizacji celu
2026

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Zarządzanie instytucją

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu
Zmiana nazwy Muzeum, nowelizacja statutu

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–1

6. Określenie źródła pomiaru
Zmiany w statucie Muzeum, w regulaminie organizacyjnym itp.

7. Finansowanie celu
Działanie bezkosztowe

8. Sposób komunikowania / promowania celu
Przy zmianie nazwy odbędzie się szeroka kampania informacyjna, w której zostaną wyjaśnione przyczyny zmiany nazwy. W kampanii należy podkreślić, że zmiana nazwy nie oznacza porzucenia tematyki dziecięcego obozu przy ul. Przemysłowej – nadal będzie się ona znajdowała w centrum zainteresowań instytucji. Informacja o zmianie będzie udostępniona na stronie internetowej muzeum oraz w muzealnych mediach społecznościowych, a także w łódzkich mediach – Radio Łódź, TVP Łódź, Tv TOYA (działania bezkosztowe w programach publicystycznych i popularyzujących historię).

3.2 Zarządzanie instytucją

1. Określenie celu: Podniesienie kwalifikacji kadry Muzeum

Zespół Muzeum, aby móc jak najlepiej wykonywać swoją pracę, w dobrej i sprzyjającej atmosferze, powinien przejść szereg szkoleń w zakresie kompetencji miękkich. Ponadto chciałabym, aby chętni pracownicy uczestniczyli w szkoleniach z zakresu pozyskiwania środków i prowadzenia projektów. Dalsze kategorie szkoleń powinny obejmować także np.: bezpieczeństwo publiczne i zabezpieczenie instytucji przed przemocą i terroryzmem, komunikację międzykulturową, dostępność, zarządzanie różnorodnością i przeciwdziałanie dyskryminacji. Zamierzam ponadto pozostać otwarta na potrzeby zgłaszane przez zespół i zapewniać możliwość uczestniczenia w kursach zgodnie z sygnalizowanym zapotrzebowaniem.

2. Okres realizacji celu

2026–2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel

Zarządzanie instytucją

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Liczba przeprowadzonych szkoleń;

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0–10 rocznie.

6. Określenie źródła pomiaru

Sprawozdawczość instytucji, zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniu

7. Finansowanie celu

Z dotacji podmiotowej

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Informacje o szkoleniach odbywanych przez pracowników będą podawane w muzealnych mediach społecznościowych. Pracownicy będą informowani wewnątrz-muzealnymi kanałami komunikacyjnymi.

4.1 Wystawy

1. Określenie celu: Przygotowanie wystawy plenerowej o filii w Dzierżąznej

Do czasu udostępnienia wystawy stałej chciałabym, aby w Muzeum, w miarę możliwości zespołu, powstawały wystawy plenerowe, tematycznie związane z zakresem statutowym placówki. Niemiecki obóz dla dzieci polskich przy ul. Przemysłowej posiadał swoją filię nieopodal Zgierza, w Dzierżąznej, której będzie poświęcona ta

ekspozycja. Filia miała swoją specyfikę – wysyłano do niej tylko dziewczęta, które miały dokształcić się tam w pracy rolnej, by następnie trafić do pracy w Niemczech. Analiza doświadczeń i relacji osób pracujących w Dzierżąskiej umożliwi zastanowienie się nad dziewczęcym doświadczeniem wojny, co może stanowić interesujący wątek tej wystawy. Ekspozycja, dzięki plenerowemu charakterowi, będzie mogła być prezentowana w różnych miejscach w Łodzi, a w ramach współpracy z Gminnym Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji w Dzierżąskiej w dawnym miejscu funkcjonowania. Ponadto myślę, że ze względu na bliskość Dzierżąskiej do Zgierza, warto byłoby, w porozumieniu z władzami miasta, wystawę zaprezentować również w tym mieście.

2. Okres realizacji celu

2026

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel

Wystawy

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Zrealizowanie wystawy

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0-1

6. Określenie źródła pomiaru

Sprawozdawczość instytucji, dokumentacja fotograficzna wystawy

7. Finansowanie celu

Dotacja celowa, granty

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Informacja o wystawie zostanie umieszczona na stronie internetowej Muzeum, a także na mediach społecznościowych instytucji. Na tych ostatnich będą znajdowały się informacje o aktualnej lokalizacji ekspozycji, wraz z terminem, do kiedy będzie w danym miejscu prezentowana (informacje te będą pomocne dla osób chcących ją zobaczyć).

4.3 Wystawy

1. Określenie celu: Wystawa plenerowa „Świat zamknięty w Listach”

W 2027 r. przypada 85. rocznica utworzenia niemieckiego obozu dla dzieci przy ul. Przemysłowej, w związku z czym chciałabym, aby Muzeum przygotowało wystawę plenerową o roboczym tytule – „Świat zamknięty w Listach”. Ekspozycja ta nie będzie po prostu kolejną wystawą poświęconą obozowi na ul. Przemysłowej, ale w jej centrum znajdą się listy, które dzieci pisały do swoich rodziców, dziadków, najbliższych. To właśnie te listy od dzieci są jednymi z nielicznych eksponatów, które dotyczą Przemysłowej i przetrwały do chwili obecnej. Ktokolwiek miał kiedyś możliwość ich przeczytania, wie, jak wielki ładunek emocjonalny jest w nich zawarty, jak trudno pozostać wobec nich obojętnym. Bez makabrycznych zdjęć i opisów, tylko za pomocą

tych listów chciałabym w rocznicę powstania obozu przypomnieć o dzieciach w nim osadzonych. Plenerowy charakter wystawy umożliwi prezentację jej w różnych częściach miasta, ale również np. w Dzierżąznej czy w innych miastach w województwie łódzkim i poza nim.

2. Okres realizacji celu
2027

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Wystawy

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu
Zrealizowanie wystawy

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–1

6. Określenie źródła pomiaru
Sprawozdawczość instytucji, dokumentacja fotograficzna

7. Finansowanie celu
Dotacja celowa, granty

8. Sposób komunikowania / promowania celu
Informacja o wystawie zostanie umieszczona na stronie internetowej Muzeum, a także na mediach społecznościowych instytucji. Na tych ostatnich będą znajdowały się informacje o aktualnej lokalizacji ekspozycji, wraz z terminem, do kiedy będzie w danym miejscu prezentowana (informacje te będą pomocne dla osób chcących ją zobaczyć).

4.4 Wystawy

1. Określenie celu: Wystawa plenerowa poświęcona tzw. Wielkiej Szperze

W 2027 r. przypada również 85. rocznica wydarzenia wyjątkowo tragicznego w wojennej historii Łodzi – tzw. Wielkiej Szpery (*Allgemeine Ghespere*). Pomiędzy 5 a 12 września 1942 r. z łódzkiego getta deportowano ok. 15 tys. dzieci, starców, chorych i niepracujących do obozu zagłady w Chełmnie nad Nerem. Akcja została poprzedzona przemówieniem przew. Rady Żydów Chaima Mordechaja Rumkowskiego, który apelował: „Bracia i siostry! Oddajcie mi je! Ojcowie i matki – dajcie mi swoje dzieci!”.

Dotychczas Muzeum, już poprzez brzmienie swojej nazwy, wykluczało ze swojego pola zainteresowań to wydarzenie. Dokonywało selekcji ofiar, uznając historię jednych dzieci za wartą opowiedzenia, drugich już nie. Dlatego zależy mi na wprowadzeniu w tej instytucji pluralizmu narracji, dzięki któremu uzyskamy o wiele pełniejszy i prawdziwszy obraz losów dzieci w Łodzi (czy szerzej w Polsce) podczas II wojny światowej. Żadna inna instytucja w Łodzi nie jest do tego bardziej predestynowana.

Chciałabym, aby wystawa miała swoją premierę na ul. Zachodniej 14, czyli w miejscu, gdzie w czasie II wojny światowej znajdował się plac strażacki, na którym

Chaim Rumkowski wygłosił swoje dramatyczne przemówienie. Następnie wystawa będzie rozstawiana w różnych częściach miasta, a także poza miastem, w woj. łódzkim.

2. Okres realizacji celu
2027

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Wystawy

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu
Realizacja wystawy

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–1

6. Określenie źródła pomiaru
Sprawozdawczość instytucji, dokumentacja fotograficzna

7. Finansowanie celu
Dotacja celowa, granty

8. Sposób komunikowania / promowania celu
Informacja o wystawie zostanie umieszczona na stronie internetowej Muzeum, a także na mediach społecznościowych instytucji. Na tych ostatnich będą znajdowały się informacje o aktualnej lokalizacji ekspozycji, wraz z terminem, do kiedy będzie w danym miejscu prezentowana (informacje te będą pomocne dla osób chcących ją zobaczyć).

5.1 Zarządzanie zbiorami

1. Określenie celu: Akcja poszukiwania zbiorów

Historia dzieci jest bardzo interesującym obszarem badawczym, który jednak, jak już podkreślałam niejednokrotnie, nie cierpi na nadmiar źródeł. W perspektywie otwarcia wystawy stałej zdaję sobie sprawę, że jednym z większych wyzwań będzie pozyskanie eksponatów. W tej chwili Muzeum nie posiada ich wiele i są też one mało zróżnicowane. Nagrane współcześnie relacje mają oczywiście swoją wartość i zostaną umieszczone na ekspozycji, ale nie da się tylko na nich zbudować wystawy stałej. Dlatego też moim celem jest przeprowadzenie kampanii, w której chciałabym namówić mieszkańców Łodzi (i nie tylko) do przejrzenia swoich pamiątek rodzinnych w poszukiwaniu rzeczy dotyczących historii dzieci z czasów II wojny światowej, a jeżeli uda się jakieś materiały odnaleźć – do przekazania ich Muzeum. Takie inicjatywy prowadzone były przez różne inne placówki muzealne i wiem, że potrafią przynieść zadziwiające, w pozytywnym tego słowa znaczeniu, rezultaty. Akcja ta może być prowadzona aż do powstania wystawy, chociaż najbardziej intensywny charakter zakładałam w pierwszych trzech latach kadencji. Nie wykluczam również dalszej kontynuacji.

2. Okres realizacji celu
2026–2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Zarządzanie zbiorami

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Wskaźnikiem będzie liczba wypowiedzi – czy to w formie postów na muzealnym Facebooku, plakatów, ulotek, wypowiedzi radiowych, reklam w prasie, Facebooku – zachęcających do przekazywania rzeczy do zbiorów Muzeum (jednorazowy druk ulotek/plakatów np. w nakładzie 500 egzemplarzy – będzie liczony jako 1).

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–15

6. Określenie źródła pomiaru

Projekty plakatów/ulotek (faktura za ich wydruk), screeny z Facebooka, internetowej strony Muzeum, faktury za reklamy

7. Finansowanie celu
Dotacja podmiotowa

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Cel ten ma charakter promocyjny, zatem sposób jego realizacji jest jednoznaczny z jego promocją (tj. m.in. posty na Facebooku, płatne reklamy, ulotki, plakaty, wypowiedzi radiowe i telewizyjne).

6.1 Inwestycje

1. Określenie celu: Oddanie do użytkowania Muzeum budynku przy ul. Przemysłowej 34

W budynku przy ul. Przemysłowej 34 w czasach II wojny światowej mieściła się komendantura obozu dziecięcego, obecnie ma on być przeznaczony na cele wystawiennicze, tj. na wystawę stałą oraz do celów edukacyjnych.

2. Okres realizacji celu
2025–2027

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel
Inwestycje

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Udostępnienie budynku na cele wystawiennicze Muzeum

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika
0–1

6. Określenie źródła pomiaru

Podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego budynku.

7. Finansowanie celu

Dotacja podmiotowa i inwestycyjna.

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Informacje o realizacji celu będą na bieżąco podawane na kanałach społecznościowych Muzeum oraz muzealnej stronie internetowej, filmy dokumentujące postęp prac remontowych.

7.1 Budowanie publiczności

1. Określenie celu: Akcja promocyjna Muzeum

Myśląc o procesie budowania publiczności dla Muzeum, mam na celu przeprowadzenie kampanii informacyjnej, typowej dla instytucji dopiero założonych lub *in statu nascendi*. Zmiana nazwy sprzyjałaby tego rodzaju nowej prezentacji. Powinna być to kampania oparta na pozytywnych komunikatach, podkreślająca otwarty charakter placówki, jej historyczne znaczenie i wieloaspektowe funkcjonowanie dla dobra wspólnego, a także zachęcająca społeczność lokalną (w pierwszej kolejności) do partycypowania w działaniach. W ramach akcji zostaną podjęte następujące działania: informacje w serwisie społecznościowym Facebook na fanpage'u Muzeum, filmy informacyjne na kanale youtube Muzeum, informacje w prasie łódzkiej, ogólnopolskiej, ulotki, plakaty. Pierwszy etap przedsięwzięcia trwałby do momentu przeniesienia Muzeum na ul. Przemysłową.

2. Okres realizacji celu

2025-2027

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel

Budowanie publiczności

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu

Zakończenie pierwszego etapu kampanii reklamowej

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika

0-1

6. Określenie źródła pomiaru

Sprawozdawczość instytucji

7. Finansowanie celu

Fundacja podmiotowa

8. Sposób komunikowania / promowania celu

Informacje w muzealnych mediach społecznościowych oraz partnerskich, filmy promocyjne na muzealnym youtube, kampania w przestrzeni Łodzi.

8.1 Dostępność

1. Określenie celu: Współpraca z organizacjami osób z niepełnosprawnościami

Muzeum ma być placówką otwartą i dostępną dla jak najszerszego grona odbiorców. Aby podejść do tego zagadnienia w sposób jak najbardziej kompleksowy i zgodny z prawem powszechnie obowiązującym, należy podjąć współpracę z organizacjami, które są w tej problematyce najbardziej doświadczone i wyspecjalizowane, tj. z organizacjami dla osób z niepełnosprawnościami. Mogłyby one przeprowadzić szkolenie dla pracowników, brać udział w konsultacjach eksperckich, ale także pomóc przy projektowaniu przestrzeni oraz oferty.

2. Okres realizacji celu 2025–2029

3. Wskazanie obszaru, do którego odnosi się cel Dostępność

4. Określenie wskaźnika dla realizacji celu Zawarcie współpracy z organizacjami osób z niepełnosprawnościami

5. Określenie wartości początkowej i docelowej wskaźnika 0–1

6. Określenie źródła pomiaru Sprawozdawczość instytucji

7. Finansowanie celu Fundacja podmiotowa

8. Sposób komunikowania / promowania celu Informacje w muzealnych mediach społecznościowych oraz partnerskich organizacji osób z niepełnosprawnościami, filmy promocyjne na muzealnym youtube.

Sylwia Wielichowska

